WORLD FORUM ON ACADEMIC INNOVATION AND DIGITAL LITERACY

AMIR TEMURNING JAHON TARIXIDA TUTGAN O’RNI

Qoqon shahar 2-son texnikumining

tarix fani o'qituvchisi

O'lmasova Nazokatxon Nizomjonovna

Buyuk sarkarda va davlat arbobidir. U XIV asrda yashab, qisqa vaqt ichida ulkan imperiya barpo etgan va tarix sahnasida o‘z nomini abadiy qoldirgan.

Avvalo, Amir Temur kuchli markazlashgan davlat — Temuriylar davlatini tashkil etdi. Bu davlat Markaziy Osiyodan tashqariga chiqib, Eron, Hindiston, Iroq va Suriya hududlarini ham o‘z ichiga olgan. Bu esa uning nafaqat mahalliy, balki jahon miqyosidagi hukmdor ekanini ko‘rsatadi.

Ikkinchidan, Amir Temur harbiy san’atni yangi bosqichga olib chiqdi. U janglarda strategiya va taktika jihatdan juda kuchli bo‘lib, dushman ustidan ustun kelishda aqlli rejalardan foydalangan. Ayniqsa, Anqara jangidagi g‘alabasi uning jahon tarixidagi nufuzini yanada oshirdi.

Uchinchidan, Amir Temur ilm-fan va madaniyat rivojiga ham katta hissa qo‘shgan. U poytaxt sifatida Samarqandni tanlab, uni dunyoning eng go‘zal va rivojlangan shaharlaridan biriga aylantirdi. Bu yerda masjidlar, madrasalar va saroylar qurilib, ilm ahli va hunarmandlar jamlangan.

Bundan tashqari, Amir Temur davlat boshqaruvida tartib va qonun ustuvorligini ta’minlashga harakat qilgan. Uning “Temur tuzuklari” asari davlatni boshqarish va jamiyatni tartibga solishda muhim qo‘llanma bo‘lgan.

Xulosa qilib aytganda, Amir Temur jahon tarixida kuchli davlat tuzgan, harbiy san’atni rivojlantirgan va madaniyat hamda ilm-fanga katta e’tibor bergan buyuk shaxs sifatida muhim o‘rin egallaydi. Uning faoliyati nafaqat o‘z davri, balki keyingi avlodlar uchun ham katta ahamiyatga ega bo‘lib qolgan.

Amir Temur (1336–1405) — o‘rta asrlarning buyuk sarkardasi va davlat arbobi bo‘lib, u Movarounnahr hududida katta imperiya barpo etgan.

Asosiy ma’lumotlar

• Tug‘ilgan: 1336-yil, Kesh (Shahrisabz)

• Vafot etgan: 1405-yil, O‘tror

• Unvoni: Sohibqiron

• Davlati: Temuriylar davlati asoschisi

 Harbiy faoliyati

Amir Temur juda kuchli sarkarda bo‘lib, ko‘plab yurishlar qilgan:

 Harbiy faoliyati

Amir Temur juda kuchli sarkarda bo‘lib, ko‘plab yurishlar qilgan:

• Eron, Iroq, Hindiston, Suriya va Turkiya hududlarini zabt etgan

• 1402-yilda Anqara jangi da Yildirim Boyazid ustidan g‘alaba qozongan

Davlat boshqaruvi

• Markazlashgan kuchli davlat tuzgan

• “Temur tuzuklari” deb atalgan qonun-qoidalar joriy etgan

• Savdo, hunarmandchilik va ilm-fanni rivojlantirgan

Samarqandni rivojlantirishi

Amir Temur poytaxt qilib Samarqand ni tanlagan va uni juda chiroyli shaharga aylantirgan:

• Masjid, madrasa, saroylar qurdirgan

• Bibixonim masjidi va Gur Amir maqbarasi kabi yodgorliklar bunyod etilgan

Tarixdagi o‘rni

Amir Temur:

• Markaziy Osiyoda yirik imperiya tuzgan

• Harbiy strategiya ustasi sifatida tanilgan

• Uning avlodlari — temuriylar (masalan, Ulug‘bek) ilm-fan rivojiga katta hissa qo‘shgan.